

ผลของการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อความสามารถใน
การใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1

นาง เพ็ญภา แดงค่อมยุทธ์

ศูนย์วิทยพัชยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-329-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN EFFECT OF TEACHING EMPHASIZING CRITICAL THINKING
ON THE COMPETENCE IN USING NURSING PROCESS
OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS

Mrs. Pennapa Dangdomyouth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Education Program
Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-329-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อความสามารถ
ในการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1

โดย นาง เพ็ญภา แดงค้อมชุกย์

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์

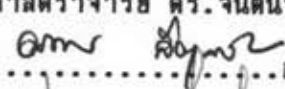
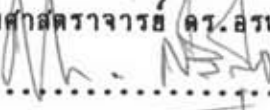
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รัชชาสิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโชค ศรีสุโข)

เทียนภา แดงด้อมยุทธ์ : ผลการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1 (AN EFFECT OF TEACHING EMPHASIZING CRITICAL THINKING ON THE COMPETENCE IN USING NURSING PROCESS OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ , ผศ. ดร.อรพรรณ ลีอนุชวัชชัย , 121 หน้า. ISBN 974-634-329-7

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1 ปีการศึกษา 2538 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี1 ที่เรียนวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 2 จำนวน100คน ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คน กลุ่มควบคุม 50 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ทำการทดลอง โดยวิธีทดสอบก่อนและหลังการทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแผนการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบ เอ็ม อี คิว วัดความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลภายหลังได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ, อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C786122 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD:

TEACHING EMPHASIZING CRITICAL THINKING / THE COMPETENCE IN USING NURSING PROCESS PENNAPA DANGDOMYOUTH: AN EFFECT OF TEACHING EMPHASIZING CRITICAL THINKING ON THE COMPETENCE IN USING NURSING PROCESS OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., ASSIS.PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D., 121 pp. ISBN 974 - 634 - 329 - 7

The purposes of this experimental research were to compare the competence in using nursing process of first year nursing students before and after being taught by emphasizing critical thinking and to compare the competence in using nursing process between the students who were taught by emphasizing critical thinking and were taught by conventional teaching method. The samples were 100 first year nursing students of Baromratchonnanee Ratchaburi 1 College of Nursing which were assigned into one experimental group and one control group. by using randomized block design method. The pretest - posttest control group design was used in this study. The experimental group was taught by emphasizing critical thinking, and the control group was taught by conventional teaching method. The research instruments were a lesson plan using teaching emphasizing critical thinking and a modified essay question Test. The data were analyzed by t-test and Two way Anova Factorial Design.

The major findings were the followings:

1. The competence in using nursing process of nursing students after being taught by emphasizing critical thinking was significantly higher than before being taught, at the .05 level.
2. The competence in using nursing process of nursing students who were taught by emphasizing critical thinking was significantly higher than those who were taught by conventional teaching method, at the .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อ.ณ ลือเกียรติ

กิตติกรรมประกาศ

สิ่งที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นความประทับใจและความรู้สึกที่ดีที่ผู้วิจัยจะ
 เก็บไว้เพื่อเป็นแนวทางและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่างๆต่อไปในภายหน้าด้วยความรู้สึกซาบซึ้ง
 และสำนึกในความกรุณาที่ท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา อุณิพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.อรพรม ลือบุญวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ และการช่วยเหลือมา
 อย่างสม่ำเสมอจนสำเร็จลุล่วง และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สัมคิด รักษาสิทธิ์
 ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะทาง
 ด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านตั้งรายนามในภาคผนวกที่กรุณาตรวจ
 สอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ชุ่มศรี ชำนาญพุด ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล คณะอาจารย์
 แผนกพื้นฐานการพยาบาลทุกท่านและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
 ราชบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ และทำการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณในความมีน้ำใจ ความช่วยเหลือ และความเสียสละที่ผู้วิจัยได้รับจาก
 คุณสุนทร เวปุละ คุณศรีสกุล เจียบแหลม คุณวิวิษภรณ์ สุวัฒน์สวัสดิ์และพันตำรวจตรีหญิงกาญจนา
 ปัญญานนท์วาท เป็นอย่างมาก

ในท้ายที่สุดนี้สำหรับผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจและอยู่เคียงข้างความสำเร็จมาตลอดเวลาคือ
 พันตำรวจโท อาคเนย์ แดงค้อมมฤทธิ์ และผู้วิจัยไม่อาจหาคำกล่าวใดแทนการกราบขอบพระคุณต่อ
 คุณพ่อลักษณะชัม คุณแม่กลอฮใจ พี่นวลพรหม นิลกำแหง พี่ภาเพ็ญ พี่นตรีหาญรงค์ หลานหทัยพันธ์
 จันใจ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ก้าวหน้า ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้วยดีตลอดมา
 จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จครั้งนี้

ศูนย์วิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 เพ็ญภา แดงค้อมมฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	6
สมมติฐานงานวิจัย	7
ขอบเขตของงานวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	11
การสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	14
ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล	16
การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3. วิธีดำเนินงานวิจัย	38
ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผลการวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	72
รายการอ้างอิง.....	74
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	86
ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	89
ค. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92
ประวัติผู้เขียน	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1. เปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและกระบวนการแก้ปัญหา.....	17
2. แสดงข้อดีและข้อด้อยของวิธีการประเมินแบบทดสอบความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล.....	29
3. ตัวอย่างประชากรของนักศึกษาพยาบาล.....	39
4. เปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของกลุ่มตัวอย่าง.....	83
5. ขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	43
6. ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของแบบสอบ เอ็ม อี คิว ในแต่ละข้อ.....	46
7. คะแนนแบบสอบ เอ็ม อี คิว วัดความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล.....	48
8. เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบ เอ็ม อี คิว.....	49
9. แสดงน้ำหนักคะแนนของแบบสอบ เอ็ม อี คิว.....	53
10. แสดงกิจกรรมในชั้นดำเนินการทดลอง เปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่าง.....	56
11. แบบแผนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
12. คะแนนความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	61
13. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ก่อนและหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	64
14. แสดงผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วิธีการสอนของอาจารย์กับคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มภายหลังการทดลอง.....	65
15. ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลกับระดับคะแนนเฉลี่ย ด้วยวิธีของคูกี.....	66